

SALOME TÁNCA, 1921 KÖRÜL

Olaj, vászon, 65x79 cm

Jelezve jobbra fent: Vaszary J.

Hátoldalon: Özv. Vaszary Jánosné igazolása

Kikiáltási ár: 12 000 000 Ft

Starting price: 48 000 EUR

PROVENIENCIA:

- a művész hagyatékából

VASZARY János: Salome, 1922. magántulajdon

„SALOME-KORSZAK”

Farkas Zoltán Vaszary Jánosról írott nekrológiájában „Salome-korszak”-nak nevezi a művész húszas évekbeli, ún. fekete-alapos korszakát. Az elnevezés jól mutatja, hogy Salome bibliai történetének ábrázolása, Vaszary egyik legjellegzetesebb ikonográfiai típusát jelentette ebben a periódusban. Ennek megfelelően számos variációban dolgozta fel, és a témához újból és újból visszatért a húszas-harmincas évek időszakában. A kétféleképp, csak a lefejezett Keresztelő Szt. János fejével látható Salome-ábrázolásoktól egészen a sokalakos kompozíciókig terjed a sor.

FEMME FATALE

Vaszary a századforduló femme fatale- hagyományához nyúlt vissza, amikor a „félelmetes szörnyeteg”, a démonikus, vonzó, csábító, bosszúálló Salome alakját ábrázolta. A magyar művészetben párhuzamként a közeli barát, Csók István hasonló témájú képeit említhetnénk még a század-előről: *Salome* (1901), *Vámpírok* (1908). Maga Vaszary a Salome-ábrázolásokkal csak az I. Világháború után kezdett elfoglalkozni, ún. expresszionista korszakában. Míg a korábbi időszakaira nem volt kifejezetten jellemző a szecesszió dekadenciáját közvetítő ikonográfiai típusválasztás, addig a háború utáni periódus tükörcserepeire esett magyar társadalmi valóságában elevenítette fel ezeket a témákat. A Salome egyik változatát *Hallucináció* címen is kiállította. A bizarr, morbid világra utal egy szintén a Salome változatának tekinthető mű, melynek címe *Guillotine* volt. A képen Keresztelő Szent János fejét csókolja Salome. Vaszary a mű címével a modern korra utal, mintegy aktualizálja a jelenetet.

SALOME-VERZIÓK

Az aukción szereplő sokalakos műnek több változata is ismert. (*Salome*, magántulajdon). A táncot lejtő királylány rettenve szemléli a kívánságára lefejezett Keresztelő Szent János fejét. Az egyik változaton szinte eltolja magát a fejet, az aukción szereplő művön pedig elfordul áldozatától. Mögötte a gyilkos, körülötte az eseményeket szemlélő Heródiás emberei. Salome mesterkéltséggel mozdulata színpadszerűvé teszi a jelenetet. Gergely Mariann szerint Vaszary Salome-ábrázolásait színpadképek, illetve filmi jelenetek is inspirálhatták.

A sokalakos kompozícióban a figurák elhelyezését olyan, ebben az időszakban készült más tematikájú művekkel hozhatjuk rokonságba, mint *Paris ítélete* (Rippl-Rónai Múzeum), *Fürdő nők* (MNG). A feketealapszínű, vastagon felhordott, fehérrel tört vibráló színtömbök ellentéteiből bontakozik ki a „félelmetes szörnyeteg a maga vakító testi szépségében” (Bálint).

Kopócsy Anna

